

A man wearing a plaid shirt, waders, a cap, and sunglasses is fishing in a lake. He is holding a fishing rod and reel. In the background, there is a red cabin with a white roof and a chimney, surrounded by lush green trees. The scene is set in a natural, wooded area.

# KOUVOLO

**Kestävän kehityksen toimintamalli aluetoimikunnille**

Esityksen alaotsikko

# Johdanto

Kestävän kehityksen toimintamalli on osa Kouvolan kaupungin ympäristöohjelmaa - Ympäristö 2030.

Ympäristöohjelman kolme keskeistä päämäärää ovat:

- pyrkimys hiilineutraalisuuteen,
- kertotalouden kehittäminen ja
- luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen.



# Tavoitteet

Toimintamallin tarkoituksena on auttaa aluetoimikuntia kestävän kehityksen hankkeiden suunnittelussa, toteuttamisessa ja seurannassa Ympäristö 2030 – ohjelman mukaisesti.



KESTÄVÄ  
KAUPUNKI



# Kestävä kehitys

Kestävä kehitys on jatkuvaa yhteiskunnan muutosta ja sen tarkoitus on turvata hyvä elinympäristö ja elämisen mahdollisuus nykyisille ja myös tuleville sukupolville. Ihminen, talous ja ympäristö tulisi ottaa huomioon yhteiskunnan toimintoja suunnitellessa. Kestävä kehitys jaetaan

- ekologiseen kestävyyteen,
- taloudelliseen kestävyyteen ja
- sosiaaliseen kestävyyteen.



# Ekologinen kestävyys on

- Luonnon ja ekosysteemien säilyttämistä niin ettei yhteiskunnan toiminta vaaranna ja heikennä niitä.
- Luonnon monimuotoisuudesta eli biodiversiteetista huolehtimista.
- Kasvipölyttäjien elinvoimaisuutta.
- Luonnonvarojen säästämistä.
- Metsistä ja muista hiilinieluisista huolehtimista.
- Ilmastomuutoksen hillitsemistä.



# Miten parantaa ekologista kestävyyttä?

- Hankkeissa voidaan käyttää enemmän kierrätysmateriaaleja uuden hankkimisen sijaan.
- Rakennetaan linnunpönttöjä, lepakonpönttöjä ja hyönteishotelleja.
- Kiertotalousajattelun mukaisesti luonnonvarojen kulutusta tulisi vähentää ja yleensäkin harkita kulutusta.
- Viestitään toimista, joilla voidaan parantaa ekologista kestävyyttä.
- Kun hankitaan uutta, hankitaan kestävää ja laadukasta.
- Korjataan, huolletaan tai korjautetaan tavaroita eikä aina osteta uutta.
- Suositetaan kasvisvoittoista ruokavaliota, sillä on merkitystä ravinne- ja ilmastopäästöihin sekä luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.

# Taloudellinen kestävyys on

- On talouden toimintaa, mikä ei tapahdu luonnon ja rajallisten luonnonvarojen kustannuksella.
- Kiertotaloutta: vähennä, käytä uudelleen, kierrätä.

Markkinatalouden harjoittama lineaarinen kulutusmalli eli osta, kuluta ja heitä pois, joutuu tulevaisuudessa väistymään kiertotalousmallin tieltä.



# Miten parantaa taloudellista kestävyyttä?

- Kierrätys on osa kiertotaloutta.
- Käytetään kierrätysmateriaaleja uuden sijaan.
- Myös maamassoja ja erilaista purkumateriaalia kannattaa kierrättää.
- Taloudellinen energian käyttö ja uusiutuvat energialähteet.





# Sosiaalinen kestävyys on

- Ihmisten tasapuolista ja oikeudenmukaista kohtelua.
- Kulttuuriperinnön vaalimista.
- Yhteistä osallisuutta hankkeisiin ja osallistumista yhteisön ja yhteisen ympäristön kehittämiseen.



# Miten parantaa sosiaalista kestävyyttä?

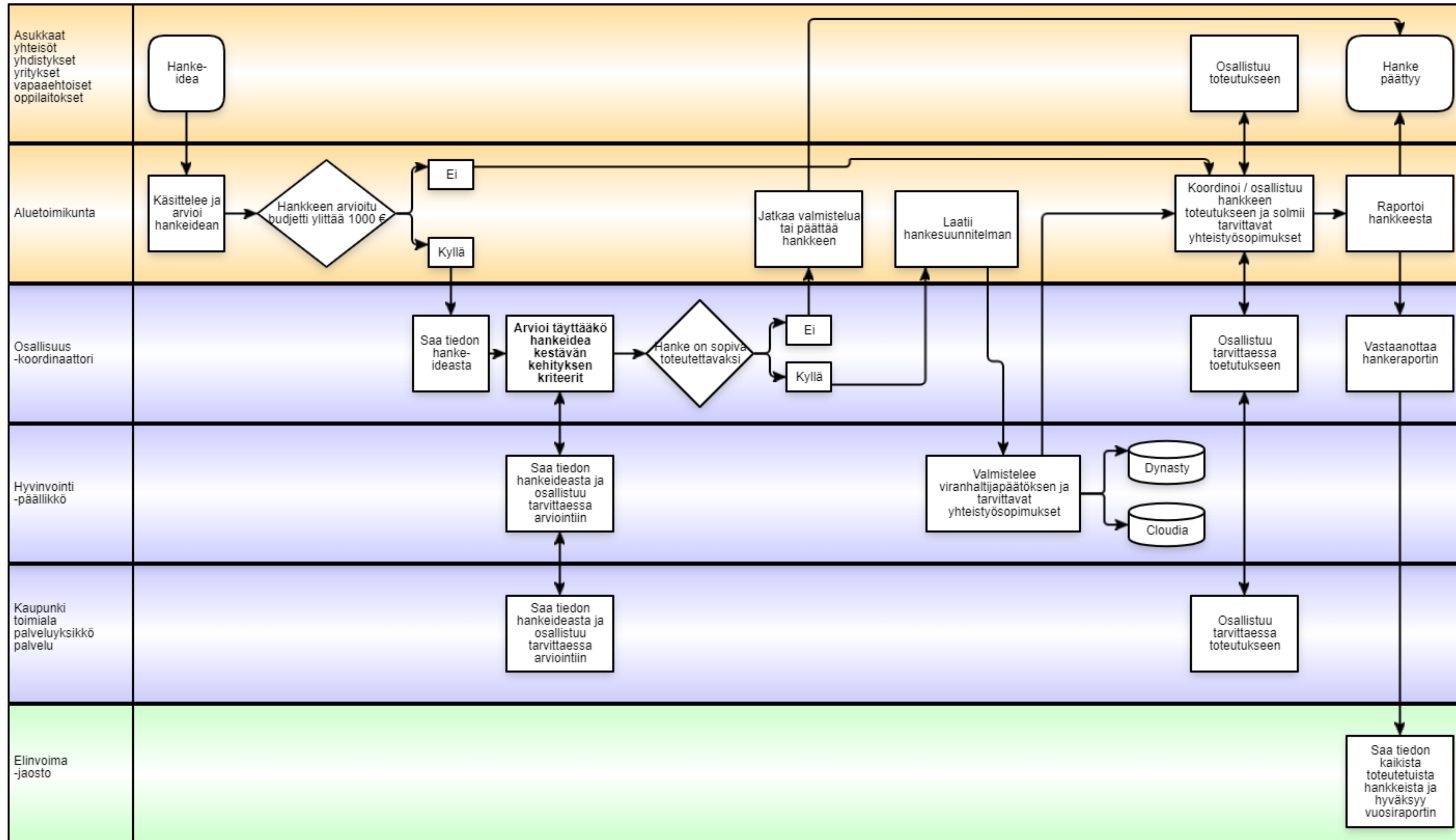
- Mukaan tarvitaan eri toimikuntia, yhteisöjä, yrityksiä ja järjestöjä, jotka ovat tärkeässä asemassa siinä, että myös kansalaiset saadaan osallistumaan toimintaan ja toimimaan kestäväällä tavalla.
- Viestimällä tavoitteista ja tehdyistä toimista.



# Toimintamallin kuvaus vaiheittain



# Kestävän kehityksen toimintamalli aluetoimikuntien hankkeisiin



# 1. Ideavaihe

Hanke-ideoita kerätään kaupunkilaisilta, yhteisöiltä tai yrityksiltä.

- Hankeideakyselyt.
- Kaupungin verkkosivuilla kestävän kehityksen ideakanava.
- Hankkeiden ideointi yhdessä yhdistysten ja toimijoiden kanssa. Kun kuntalaiset pystyvät itse vaikuttamaan hankkeisiin, niin toiminta on osallistavaa.

Aluetoimikunta käsittelee ja arvioi hankeideat kokouksissa. Selvitetään käytössä olevat resurssit (työvoima, kulut) sekä onko hanke mahdollista toteuttaa.

Jos kustannusarvio on alle 1000 euroa, hankkeen voi käynnistää. Jos kustannukset yli 1000 euroa, tulokset ja hankkeen selvitys osallisuuskoordinaattorille.

## 2. Hankearviointi

Hankearvioinnin toteuttavat osallisuuskoordinaattorin kanssa yhdessä tarvittavat asiantuntijat eri toimialoilta. Hyvinvointipäällikkö sekä kaupunki/toimiala/palvelu saavat myös tiedon hankeideasta ja osallistuvat tarvittaessa arviointiin. Arvioidaan täyttääkö hankeidea kestävän kehityksen kriteerit (ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys).

Hanke on sopiva toteutettavaksi, täyttää kestävän kehityksen kriteerit ja aluetoiminnan toimintasäännön kriteerit toteutettaville hankkeille.

Jos hanke on toteutettavissa, se etenee aluetoimikuntiin ja eteenpäin suunnitteluun. Jos hanke ei täytä kriteereitä, se voidaan palauttaa uudelleen valmisteluun tai päättää kokonaan.

# 3. Suunnittelu

Hanke etenee suunnitteluun aluetoimikuntiin, joissa tehdään hankesuunnitelma. Toimenpiteiden prosessi ja työvaiheet suunnitellaan: mikä on hankkeen aikataulu, mitä eri työvaiheita tarvitaan, mikä on budjetti ja ketkä ovat hankkeen vastuuhenkilöt.

Osallisuuskoordinaattori sopii yhdessä aluetoimikuntien kanssa hankkeen toteutuksen.

Hyvinvointipäällikkö valmistelee viranhaltijapäätöksen Dynastyyn ja tarvittavat yhteistyösopimukset Cloudiaan.

# 4. Toteutus

Aluetoimikunta toteuttaa hankkeen yhdessä kuntalaisten kanssa ja solmii tarvittavat yhteistyösopimukset.

Tarvittaessa hankkeen toteutukseen osallistuu mukaan osallisuuskoordinaattori, yhteisöt, järjestöt ja kaupunki/ toimiala/ palvelu, esimerkiksi nuorisotoimi.

Sovitaan yhdessä toimijoiden roolit ja selkeä työnjako siitä mitä tehdään ja kuka tekee sekä onko tekijöitä riittävästi. Sovitaan, mistä hankitaan tarvittavat materiaalit ja, kuka ne hankkii.

Tiedonkulusta huolehditaan alusta lähtien, kaikki tietävät missä mennään. Myös hankkeen ylläpidosta, seurannasta ja tarvittavasta raportoinnista sovitaan.



# 5. Raportointi ja hankkeen päättäminen

Aluetoimikunta raportoi hankkeesta. Myös epäonnistumiset kirjataan ylös.

Osallisuuskoordinaattori vastaanottaa raportin ja toimittaa sen tarvittaessa strategian toteuttamisasiakirjojen vastaaville, jotta tuloksia voidaan hyödyntää: (mm. Ympäristö -2030 ohjelma, osallisuussuunnitelma,

Hyvinvointikertomus ja –suunnitelma sekä kaupungin palveluiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.)

Hanke päätetään.

Elinvoimajaosto saa tiedon kaikista toteutetuista hankkeista ja hyväksyy vuosiraportin.

# Toiminnan tulosten ja vaikuttavuuden mittaaminen



# Mittari- esimerkkejä

- Toimintamittarit: kirjataan toiminta ja tehdyt toimenpiteet
- Muutosmittarit: Muutos elinympäristössä parempaan/huonompaan. Voidaan selvittää esim. haastatteluilla tai kyselyillä.
- Mittari kierrätysmateriaalin käytöstä.
- Mittari asukkaiden osallistumisesta hankkeisiin.



# Mittaroimalla saadut tulokset ja vaikutukset

- Näkyvätkö ja miten näkyvät kestävyiden eri osa-alueet (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen).

*Viestitään hankkeen tuloksista ja vaikutuksista!*



# Vaikuttavuuskehikko

## Tulos

- Kokeiluhankkeiden lkm
- Monimuotoisuustoimenpiteiden lkm
- Tapahtumien lkm
- Osallistujien lkm
- Rakennettujen linnunpönttöjen, hyönteishotellien jne. lkm.
- Toteutuneet koulutukset ja työpajat lkm/osallistujat
- Muokattujen luontoalueiden lkm/m<sup>2</sup>/ha
- Luotu jatkuva toimintamalli

## Tuotos

- Motivaation lisääntyminen
- Aktiivisuuden lisääntyminen
- Kehitetyn toimintamallin jalkauttaminen
- Verkostotoiminnan hyödyt näkyviksi

## Vaikutus

- Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen kaupungin toiminnassa
- Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen päätöksenteossa osana ympäristövaikutusten arviointia
- Yhteisöllisyyden kasvu
- Luonnon hyvinvointivaikutukset lisääntyvät

## Vaikuttavuus

- Luonnonmonimuotoisuus lisääntyy
- Luontokato hidastuu
- Aktiivisten toimijoiden määrä kasvaa
- Hyvinvoiva väestö
- Elinvoiman kasvu –mm. luontoa hyödyntävän ja edistävän yritystoiminnan lisääntyminen

*Vaikuttavuuskehikon luomisessa on hyödynnetty DemosHelsinki Oy:n ja VTT:n vaikuttavuustyöpajoissa esitettyjä materiaaleja.*

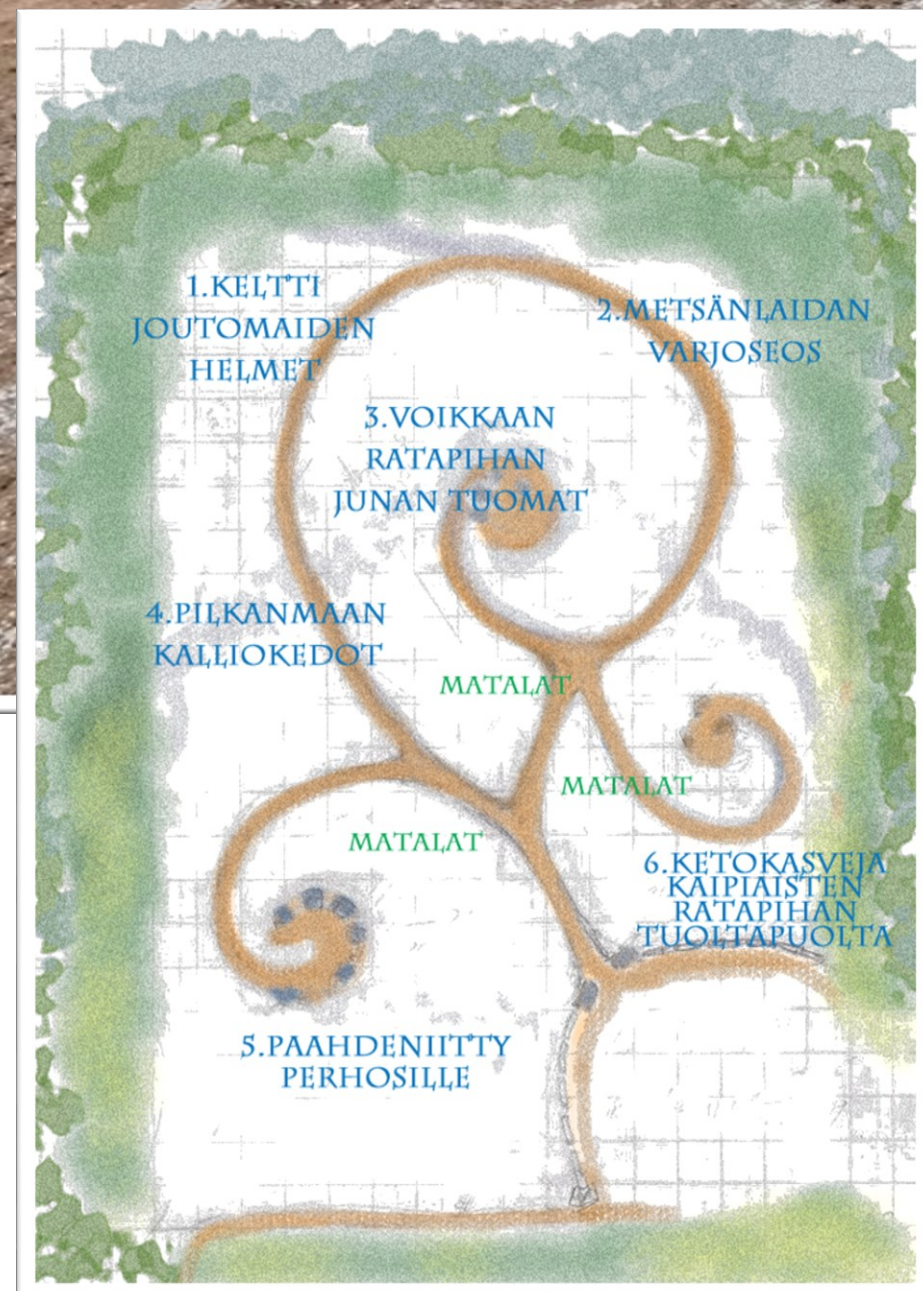
# Kestävä Kouvola – Kestävän kehityksen toimintamalli osaksi asukkaiden arkea

- Hankeaika: 1.1.2022 – 31.03.2023
- Hallinnoija ja toteuttaja: Kouvolan kaupunki
- Rahoittaja ja päärahoituslähde: Ympäristöministeriö, [Kestävä kaupunki](#)
- Erityistavoite: Kestävän kehityksen toimintamalli
- Kokonaisbudjetti: 125 000 e, josta Kouvolan kaupungin osuus 50 000 e
- Varsinaiset kohderyhmät: Asukkaat
- Välilliset kohderyhmät: Asukkaiden kanssa toimivat tahot (esim. aluetoimikunnat, järjestöt, oppilaitokset, yritykset, nuorisopalvelut)



# Kuvia aluetoimikuntien kestävän kehityksen toimista

Kuvat: Anni Kiviniemi



# Lähteet

- Ym.fi  
[Luonnon monimuotoisuus - Maa- ja metsätalousministeriö \(mmm.fi\)](#)
- Kouvola.fi  
[https://www.kouvola.fi/asuminen-ja-ymparisto/luonto-ja-ymparisto/ymparistooohjelma/](#)
- HAMK luentomateriaalit